

9/11/64

ประชุมคำสวดนมัสการ

มหาเสวกโท พระยาอัสวบดีศรีสุระพาหน

พิมพ์แจก

ในงานพระราชทานเพลิงศพ

คุณหญิงอัสวบดี

วันที่ ๑๐ มีนาคม พระพุทธศักราช ๒๔๗๑

คำนำ

มหาเสวกโท พระยาอัครมนตรีสุรพาหน (เด็ก โทมารัก) จะ
ปลงศพคุณหญิงจันทร์ อัครมนตรี ๑ ค.จ. ผู้ภรรยา มาแจ้งความยัง
ราชบัณฑิตยสภา ว่าใครจะพิมพ์คำ นมัสการต่าง ๆ ซึ่ง พระบาท
สมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว เคยโปรด ๑ ให้ ใช้ ใน สยามคม แด่ คณะ
ต่าง ๆ เป็น หนังสือมิตรพลี แด่ ขอ ทาริอ ว่า จะ ขัดข้องอย่างใด บ้าง
หรือไม่ ข้าพเจ้าเป็นผู้รับ ทาริอ พิเคราะห์ดู เห็นว่าห้ามขอขดของ
อย่างใดไม่ ที่จริงเป็นการดีเสียอีก เพราะหนังสือ นน เป็น ถวนพนธ์
แด่ เป็น พระราชนิพนธ์ ของพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวมาก
ควร จะ พิมพ์ รักษาไว้ อย่า ให้ สูญไป เสีย ซึ่ง พระยาอัครมนตรี ๑ จะ
พิมพ์ แจก ใน งาน ปลงศพ คุณ หญิง จันทร์ ก็ ยิ่ง สมควร เพราะ เป็น
ข้าหลวง เดิม ดดย กัน ทั้ง ๒ คน พระยาอัครมนตรี ๑ จึง ขอ ให้ ข้าพเจ้า
ช่วย ตรวจ ระเบียบ แด่ ทำ คำ อธิบาย ให้ ด้วย

ข้าพเจ้า พิเคราะห์ดู คำ นมัสการ ต่าง ๆ ซึ่ง พระยา อัครมนตรี ๑ หา
ระเบียบ ส่ง มาให้ กับ ทง ท หอ พระสมุท ๑ หา เพิ่ม เต็ม ท ยง บกพร่อง
มาได้ เห็นว่า เป็น พระราชนิพนธ์ ของ พระบาท สมเด็จพระมงกุฎ เกด้า
เจ้าอยู่หัว โดยมาก แต่ เป็น ของ ผู้ อื่น แด่ ก มี แต่ ว่า จะ แยก กัน
ไม่ได้ ด้วย มี เรื่อง ตำนาน เกียด เนื่อง ถึง กัน จึง ควร พิมพ์ ไว้ ด้วยกัน
แแต่ ควร จะ จัด เป็น ๕ ภาค ตาม วัตถุประสงค์ แแต่ เรื่อง ตำนาน ของ คำ
นมัสการ นั้น ๆ ดัง จะ อธิบาย เรื่อง ตำนาน ให้ทราบ โดย สั้น เรียบ

บท คำ นมัสการ คุณานุกุณ ซึ่ง จัดไว้เป็น ภาคที่ ๑ (ตั้งแต่ บท
 ที่ ๑ จนถึง บทที่ ๑) นั้น พระยาศรีสุนทรโวหาร (น้อย ผู้เป็นต้น
 สกฤต อาจารย์ยางกูร) แต่ง เมื่อ พ.ศ. ๒๔๒๗ ด้วย ใน บั้น ขำพเจ้า
 ผู้ แต่ง คำนำ น อุปสมบท เป็น พระภิกษุ ส้มเค็ญ พระพุทธเจ้าหลวงทรง
 พระกรุณา ฯ คำว่า สอน ให้ ไป จำ พรรษา อยู่ ที่ วัด นิเวศ ธรรม ประเวศ
 ซึ่ง ทรง สร้างขึ้น ณะเกาะ บางปอหิน เวลานั้น บวช อยู่ ณ ขำพเจ้า ช่วย
 จัด ระเบียบ โรงเรียน ใน วัดนิเวศ ฯ คิด เห็นว่า เวลา จะ เริ่มเรียน แด
 จะ หยุด เรียน ทุก ๆ วัน ควร จะ ให้ เด็ก สวดมนต์ เพื่อ อบรม ความ
 เต็มใจ ใน ศาสนธรรม แต่ จะ เด็ก พระปริต ภาษาบาลี มาให้ สวด
 ก็ เห็นว่า เด็ก ไม่ เข้าใจ ความ ถ้า สวด เป็น ภาษา ไทย ได้ จะ ดี กว่า
 ได้ แจงความ ที่ ปราศร ลง มา ยัง พระยาศรีสุนทรโวหาร ซึ่ง เวลานั้น
 เป็น อาจารย์ใหญ่ ใน โรงเรียนหลวง ทั้งปวง พระยาศรีสุนทรโวหาร
 เห็น ชอบด้วย จึง แต่ง คำนมัสการ คุณานุกุณ ส่ง ขึ้น ไป ให้ ขำพเจ้า
 ได้ ให้ เด็ก สวด ที่ โรงเรียน วัดนิเวศ ฯ ก่อน ที่อื่น คือ เมื่อ เริ่ม เข้า เรียน
 ตอน เข้า ให้ สวด คำ นมัสการ พระพุทธคุณ พระธรรมคุณ พระสงฆ์คุณ
 เมื่อ จะ เด็ก เรียน ตอน เข้า ให้ สวด คำ นมัสการ คุณ บิดา มารดา ครั้น
 เวลา เริ่มเรียน ตอน บ่าย สวด คำ นมัสการ คุณครู แด เวลา จะ เด็ก
 เรียน ตอน บ่าย สวด คำ นมัสการ คุณพระมหากษัตริย์ กับ เทวดา เป็นที่สุด
 ทุก ๆ วัน ครั้น ขำพเจ้า ตาดีกขา มาได้ เป็นผู้ จัด ตั้ง กรมศึกษาธิการ
 จึง ให้ สวด คำ นมัสการ คุณานุกุณ ใน โรงเรียน ทั้งปวง เป็น แบบดั่งมา

บท ร้อง เถลิงคุณ ซึ่ง จัดไว้เป็น ภาคที่ ๒ (ตั้งแต่ บทที่ ๑
 จนถึง บทที่ ๑๒) นั้น เมื่อ พระบาท ส้มเค็ญ พระมงกุฎเกล้า เจ้าอยู่หัว

เสด็จ ดำรง พระยศเป็น สมเด็จพระบรมโอรสาธิราช เสด็จประทับ
 อยู่ ทิวัง ตราญรมย์ มี มหาเศวตฉัตร ๑๖ ชั้น มาก จึง ทรง พระราช
 ดำริ จัดการ ฝึกหัด อบรม อธิบาย ศาสตร์ พวก มหาเศวตฉัตร ใน กระบวร กวณัน
 ไปรต ฯ ให้ มี เวลา ถวาย บูชาคุณานุคุณ ทรง เติง คำ นมัสการ พระ
 พุทธคุณ พระธรรมคุณ พระสังฆคุณ ของ พระยา ศรีสุนทร โฉหาร
 (ซึ่ง พิมพ์ ไว้ ใน ภาคที่ ๓) มาใช้ และ ทรง พระราชนิพนธ์ บทอื่นเพิ่ม
 ขึ้น (ตั้งแต่ บทที่ ๘ ไปจนถึง บทที่ ๑๒)

ครั้น เมื่อ พระบาท สมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว เสด็จ เสด็จ
 ถวายราชสมบัติ และ ทรง ตั้ง คณะเสนาบดี ไปรต ฯ ให้ มี วิชา ถอด
 คำบูชา ใน เสนาบดี ทรง เติง บทเดิม มาใช้บ้าง ทรง พระราชนิพนธ์
 ขึ้นใหม่บ้าง (แต่ บทที่ ๑๓ ถึง บทที่ ๑๘) อัน จัดไว้ เป็น ภาคที่ ๓

ต่อมา ทรง พระราชนิพนธ์ บท ร้อง พระราชทาน คณะต่าง ๆ (แต่
 บทที่ ๑๘ ถึง บทที่ ๒๓) ได้ จัดไว้ เป็น ภาคที่ ๔

พระบาท สมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ได้ ทรง พระราชนิพนธ์ บท
 กถอน เป็น สุกาลิตไว้ ใน หนังสือ เรื่อง ต่าง ๆ ไปรต ฯ ให้ เติง กัด
 บท เหล่านี้ มาใช้ เป็น บท ร้อง ของ พวก นักเรียน (แต่ บทที่ ๒๒ ถึง
 บทที่ ๒๘) จึง จัดไว้ เป็น ภาคที่ ๕ อีก ภาค หนึ่ง

ใน การ รวบรวม แด จัด ระเบียบ บทที่ พิมพ์ ใน ต้นสุด เตมนั้น ข้าพเจ้า
 ได้ อธิบาย หรือ พระยาอภิธรรมทวาร ขอบ แสดง ความ ขอบใจ ไว้ ใน ที่ นวด
 หนึ่ง เจ้าภาพ ได้ จัด เรื่อง ประวัติ ของ คุณหญิง จันทรา อิศวบดี ฯ
 ส่ง มา เพื่อ จะ ให้ พิมพ์ ไว้ พอ เป็น ที่ ระลึก ถึง แก่ ญาติมิตร มี นอก ความ คง

ประวัติ

คุณหญิง อัครมดคีร์สุรพาหน (จันทร์ โกมารภัก) ค.จ. เป็น
 บุตร นายตันหยง ตันตริยานนท์ กับ นางสิน ตันตริยานนท์ เกิดเมื่อ
 วันที่ ๑๗ ตุลาคม พ.ศ. ๒๔๓๕ พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้า
 อยู่หัว เมื่อ ยัง เสด็จ ดำรง พระยศ เป็น สมเด็จพระยุพราช ได้ โปรด
 เกล้า ๆ ทรง จดการ พิชิตมรณะ พระราชทาน พระยาอัครมดคีร์สุรพาหน
 ซึ่ง ขณะนั้น ยัง เป็น นายเด็ก โกมารภัก มหาเด็ก เมื่อ วันที่ ๒๕
 กรกฎาคม พ.ศ. ๒๔๕๐ ครั้น เสด็จ เสด็จ ถวายราชสมบัติ ก็ ได้
 รับ ราชการ ส่นอง พระเดช พระคุณ ต่อมา ถึง ปี พ.ศ. ๒๔๕๖ ได้
 รับ พระราชทาน เข็ม ชาติดวงเดิม วันที่ ๓๑ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๔๕๘
 ได้รับ พระราชทานตรา จดจอมเกล้าฝ่ายใน วันที่ ๒ ธันวาคม พ.ศ. ๒๔๗๓
 เจด้า ๓๕.๒๕ นาฬิกา ถึง แก่กรรม โดย วรรณโรค รัช สม พระราช
 ทาน นำ อาชีพ วันที่ ๓๐ มีนาคม พ.ศ. ๒๔๗๓ พระราชทาน พตัง
 ศพ ณ ทุ่งด้าน วัด มกุฏกษัตริยาราม

ราชบัณฑิตยสภา ขอ ชนุ โนนนา โน กุศล บุญ ภาคี ทักษิณาบุษยาน
 ซึ่ง มหาเสวก โท พระยาอัครมดคีร์สุรพาหน ได้นำ เเพญ เป็น บัณฑิตทานมัย
 และได้ พมพ์ คำถวด นมัสการน ให้ แพร่ กระจาย ขอ อด แห่ง กุศล นน จง
 ดำเร็จ เป็นบุญญวดีศัย ตาม สมควร เทอญ ๆ

ศิริ รัชกาล

นายกราชบัณฑิตยสภา

วันที่ ๗ มีนาคม พ.ศ. ๒๔๗๓

TUDC

คุณหญิงอัสวบดีศรีสุระพาหน 06/2564

ชาติ พระพุทธศักราช ๒๔๓๕

มรณ พระพุทธศักราช ๒๔๗๑

สารบัญ

ภาคที่ ๑

คำ นมัสการ คุณานุกูล
ของ พระยาศรีสุนทรโวหาร (น้อย งามขำกูรู)

๑.	นมัสการ พระพุทธคุณ	หน้า	๑
๒.	,, พระธรรมคุณ	,,	๒
๓.	,, พระสังฆคุณ	,,	๓
๔.	,, คุณ บิดา มารดา	,,	๔
๕.	,, คุณ ครู	,,	๕
๖.	,, คุณ พระ มหา กษัตริย์	,,	๖
๗.	,, คุณ เทวดา	,,	๗

ภาคที่ ๒

บท ร้อง เถลิง คุณ

พระบาท สมเด็จพระมงกุฎเกล้า ฯ ทรง พระราช นิพนธ์
เมื่อ ยัง เสด็จ ดำรง พระยศ เป็น สมเด็จพระบรม โอรสา ธิราช

๘.	บท บัญญัติคุณ ความ รักชาติ	,,	๘
๙.	บท ถวาย พระพร พระเจ้าแผ่นดิน	,,	๙
๑๐.	บท ชดถน รักชาติ (๓ บท)	,,	๑๐
๑๑.	บท ถวายพร	,,	๑๑

ภาคที่ ๓

บท ร้อง ของ เสือ ป้า

๓๓. บท พากู ๆ	หน้า ๓๔
๓๔. บท นนุ โท ๆ	๓๕
๓๕. บท ถรรเสริญ พระบารมี	๓๖
๓๖. บท ร้อง ของ กรม พราหม หลวง	๓๖
๓๗. บท ร้อง ของ กรม ม้า หลวง	๓๗
๓๗. บท ร้อง ของ กรม ม้าใหญ่ หลวง	๓๗

ภาคที่ ๔

บท ร้อง พระบาท สมเด็จพระมงกุฎเกล้า ๆ ทรงพระราช นิพนธ์
สำหรับ คณะต่าง ๆ

๓๘. บท ร้อง สำหรับ ทหาร มหาตเด็ก	๓๗
๓๙. บท ร้อง สำหรับ นักเรียน มหาตเด็กหลวง	๓๗
๔๐. บท ร้อง สำหรับ นักเรียน ราชวิทยาลัย	๓๘

ภาคที่ ๕

บท ร้อง สุภาสิต พระบาท สมเด็จพระมงกุฎเกล้า ๆ
ทรงพระราช นิพนธ์ ไว้ ในหนังสือต่าง ๆ คัดมาใช้สำหรับนักเรียนร้อง

๔๑. บท ว่าด้วย ก้าวของ บ้านเมือง	๓๙	๔๐
๔๒. บท ว่าด้วย ความสามัคคี	๓๙	๔๐

๒๔.	บท ว่าด้วย คุณ บิดา มารดา	หน้า ๒๑
๒๕.	บท ว่าด้วย คุณครู อาจารย์	๑๑ ๒๒
๒๖.	บท ว่าด้วย คุณเจ้าขุน มุนี นาย	๑๑ ๒๒
๒๗.	บท ว่าด้วย คุณ ร้อง มิตร	๑๑ ๒๓
๒๘.	คำบูชาพระเป็นเจ้า	๑๑ ๒๔
๒๙.	คำบูชาเทวดา	๑๑ ๒๔

ประชุม คำ สวด นมัสการ

ภาค ๑

คำ นมัสการ ของ พระยา ศรี อุทธร โฆหาร (น้อย อาจารย์ช่างกูร)

● นมัสการพระพุทธคุณ

อรหัง สมุมาสมพุทโธ ภควา.

องค์ ไค พระสัมพุทธ	ผู้วิสุทธิชนคาน
คัก มุต เกตศ มาร	บมิ หม่น มิหมองมัว
หนึ่ง ใน พระทัย ท่าน	ก็ เบิก บาบ คือ ดอกบัว
ราวสี บ พันพัว	ผู้คนธกำจร
องค์ ไค ประกอบด้วย	พระกรุณา ตั้ง สำคร
ไปรคทมู ประชากร	มตะ โอม กนิศาร
๕ ีทาง บวรเทาทุภช	๕ แดะผู้ เกษม สำนค
๕ ีทาง พระ นฤพาน	อันพัน ไศกวิ โยคภย
พร้อมเบญจพิชจัก	ขุจรผู้ วิมลได้
เห็นเหตุที่ โทด โทด	ก็ เจน จบ ประจักษ์จริง
กำจัดหน้าใจหยาบ	ต้นคานบาปแห่งชายหญิง
สัตว์ โดกได้ ฟังฟัง	มตะบาป บำเพ็ญบุญ
ข้าขอ ประณตน์อ้อม	ศีระเกด้า บังคมคุณ
สัมพุทธ การุญ	ญาณพนัน นีรันตร

พุทฺธํ ภควนฺตํ อภิวาเหมมิ.

๒ นมัสการพระบรมคุณ

สุวาทุขาโต ภควตา ชมุโม

ธรรมะคือคุณากร	ส่วนชอบสาร
คุณคง ประทับ ชีวาต	
แห่งองค์พระศาสดาจารย์	ต้องตั้งดีตั้งคาน
สว่าง กระฉ่างใจ มนท	
ธรรมใด นับ โดย มรรค ผล	เป็นแปดพึงยึด
แต่เก่า กับ ทัง นฤพาน	
สมญา โลก อุต ร พิศดาร	อันดีก็โอฬาร
พิศุทธิ พิเศษ สุกใส	
อีก ธรรม ต้น ทาง กระโต	นาม รนาท รนาไร
ปฏิบัติ ปรียัค เป็น ดอง	
คือ ทาง คำ เนิน คุณ กถของ	ให้ตั้ง ถู บอง
ยัง โลก อุต ร โดย ตรง	
ข้า ขอ โอน อ่อน อุต มงค	นบ ธรรม จำง
ด้วย จิตต์ และ กาย วาจา	

ชมุมี นมสุตตามิ

๓ นมัสการพระสังฆคุณ

สุปฏิปันโน ภควโต สาวกสโม.

ตั้งฆโศ ดาวก ศาตคา

รับ ปฏิบัติ คณา

แก้ องค สัมเด็จพระ ภควันค

เห็น แจง ชาติตั้ง เจริญบรร

ดู ทาง ทอน

ระงับ แดะคัม ทุกขภัย

โดย เสด็จ พระผู้ตรัสไตร

บัญญัติอันองไศ

ชำระแตรปราศมจหมอง

เห็นทางทางข้าศึกปอง

บมิดำพอง

ด้วยกายแตรวจาใจ

เป็นเนอเนาบุญอันไพ

ศาตแต่ โดทภัย

แตรเกิดพิบุดยพูนผล

ตั้งมญา เหา รัต ทศพล

มีคุณอนนค

ชเนกจะนับ เหวตอ ตรา

ข้าขอหนบหมุพระศรา

พศทรงคุณา

นุคุณประตุจราพรรัตน

ด้วยเตชบุญข้าอภิวันค

พระโคร รัตนอน

อตุมนตเรกนิรัตตัย

จง ช่วย ะจัต โพยภัย

อันศราชโคไต

จงคัม แดะกตัม เตอม คูนัย

๔ นมัสการคุณเบ็ตามารดา

อนนตคุณสมบูรณ์นา ชเนตติชนกา อุโก.

เจ้าขอ นบ ชนกกคุณ	ชนนี้ เป็นแก้วมุต
ผู้กอบนุกถพูน	ผะคองควบเจริญวัย
พุ่มพักทะนุถนอม	บบำราศนิราไกล
แต่นยากเท่าไรไร	บ คิค ยาก ดำมาก กาย
ศราก ทน ระคน ทุกข์	ถนอมเตยง ฤ ฐูจาย
ปก บ้อง ชิ่ง อั้นตราย	จนได้รอดเป็นกายา
เปรียบ นก ชนกก คุณ	ชนนี้คือ ภูผา
ใหญ่พินพดุนธรา	ก็ บเทียบ บเทียบ ทน
เหลือ ที่ จะ แทน ทศ	จะ ดนอง คุณา นันต์
แท้ บุษ ไนยอัน	อุดมเลิศประเดริฐคุณ

มยุหิ มาตาปิตุณิว ปาเท วนุทามิ สาทร.

๕ นมัสการคุณครู

ปาเจรา จรียา โหนติ คุณุตฺตรานุสาสกา.

อนึ่ง ฐาคำนับน้อม

ค่อ พระครูผู้การุญ

โอบเอื้อ และ เกื้อ หนุน

อนุสาสน์ทุกสิ่งสรรพ

ยัง บทราม ก็ไต่ ทราม

ทั้ง บุญ บาป ทุกสิ่ง อัน

ฐิ แฉง และ แฉง บัน

รยายอดดี ให้รักเจน

จิตต์ มาก ค่อย เมตตา

และ กรุณา บเอียงเอน

เหมือน ท่าน มา แกดง เกณฑ์

ให้ฉลาด และ แหวม คม

ระจิตเขตตา บรรเทา โม

หะจิตต์ มืด ทั้งนงน

กักราณอารมณ์

ก็ สว่าง กระจ่าง ใจ

คุณ ส่วน นี ควรนัย

ก็ชื่อว่า เกิด ญแสนไตร

ควร นึก และตรึกใน

จิตต์น้อม นียมชม

ปญฺญาวุฑฺฒิกเวเตเต ทินฺโนวาทเ นนามิหิ.

๖ นมัสการคุณพระมหากษัตริย์

โลกานุปาดโก ราชา สัพพัญญุตานุกมฺปกโก.

อนึ่ง ข้าขอ ถวาย บังคม	พระบาทบรม
นริพทรรราช เรื่องนาม	
แม่ มั น พน ภพ ภูมิตยาม	ทุก เทศเรศศ์ ความ
นิคม ตีมามณฑล	
พระเศษแม่ ทอฏวคต	พระคุณ อนนค
อเนกและ เหลือ คณนา	
เดียง โลก บำรุงประชา	เพียง คัง ควงภา
นุมาศ จรัต ชาติตรี	
พระญาณ ต่อง ทอชรณ	ใคร กอบการดี
และ ร้าย ก็ทราบ โดย ญาณ	
โดย ราชดำริ พิจาจรณ	จึง ทรง กอบ การ
นิเคราะห์ ประ เเคราะห์ ตาม ควร	
คน ร้าย ลง ราช ทัณฑ์ ทอน	ทบ เท่า จวบ จวน
มตธ ที่ ร้าย กตาย ต	
ผู้ประพฤดี ตีมมาจาร	ย่อม ไปรตปราน
นุกต และ พน บำนาญ	
ทอ อาณา จกรไพศาด	เกษม ตำราญ
ตำเรศ ด้วยพระบารมี	
ราชเชษฐ เย็น ทอ ชาติตรี	การ โศจณ
ประ โยชน แท้ ราชูร์ ประชา	

ทรง ศรี โดย พระ กรุณา
 ดมบัก ดมบุรณ พุณ ผด
 บำรุง พิภพ มณฑล
 เกษตร บุเรศ รมย์ สถาน
 อุปถัมภ์ ฐิพราหมณาจารย์
 และ การ นุเคราะห์ นานา
 * เดียง โดก * เดียง พุทธสาธนา
 รมเสศ พิเศษ ดบ สรรพ์
 พระองค์ ดำรง ยุติธรรม
 ม โน บันเทิง เริง รมย์
 ข้า บาท อภิชาติ บังคม
 พระเดช ประตุจ สุริยัน
 แผลด แม่ ทุก ทิศ ไทวัด
 ธิบุ ดยอน หย่อน แสง
 พระเกียรติ เกरिक ทิว ทุก แสง
 ประตุจ รวินันตรา
 พระยศ ยืน ทิว กัดปลา
 ทาศ และ ราช คังชร
 พระยศ ออย่า คูนัย สดากกร
 พระยศ ภัย โย ยืน ยาว

เพื่อ เกิด โภคา
 เสด็จ ดุช สดากกร
 ให้อิม ควข ทาน
 พุน เพิ่ม พระบา
 ประชา ดำมัญ
 พระคุณ อุดม
 พระฤทธิ อหนัก
 เค่น ดวง สดาดง
 คูนัย สดน คิน อา
 กงฉาย ราช

ตสฺส कुणे अनुत्तरे तसฺस कुणे नमामि

๘ นมัสการคุณเทวดา

เทวดา เทวทิศสมบุณมา ภูคหิโตปหารกา.

ขอ ชัญชรดี กร
 เตือนเมืองอินเวียงรณ
 พระ กภาพ ชัยศรี
 ถวญถุทธจรจราย
 อิกเทพทรงนาม
 ชีวราช อินเวียงฮา
 หนึ่งคือพระ ทรงหงส์
 ทรงพฤษภกระยาน
 เอก องค์มยุร อาสน์
 มีทพเนตรกรรณ
 ขอ เศษะ อานาชา
 จงช่วย ระจัดภัก
 บริรักษ รักษา
 อันตู่บาเพญเพียร
 เต่า บ่น ยุบตไต
 ดัศ สรรพ อันตราย
 สรรวม ดั่ง อีรี สัตว์
 เทพ ช่วย ให้ สัมบูรณ์
 สรรวม พร สวรรักษ์
 กิจ เกอ จง เออ เออ

อมรเทพทุกแห่งหน
 พระทรงเมืองอินเวียงราย
 บริรักษบเวณวาย
 จังหวัดชณทตมา
 พระสยาม เทวดา
 นุภาพพันพหุดหาญ
 อิกพระทรงถนิมกาพ
 อิก พระ ทรง เฮอร์วณ
 เทวราช ฤทธชานันต์
 อัจฉมดกมแดไกลด
 เทวราช อินเวียงชัย
 ยพิบคออย่าพงเบียด
 แก่เหต่าชา ผู้นกรเรียน
 ให้ส้มพอง ดั่งปองหมาย
 ให้จัวได้ สระดวก คาย
 จง บำราศ พิพาศ ศุณย์
 ค พิพฒน เพิ่ม พูน
 สติเคิม ปรีชาเชาฉน
 ซึ่ง ตำนก ทุก ตำนเภา
 ชุระ ทุก ทิดา จาร

สกุณชุนเต นมสสุตามิ ปุเชมิ เจว สาหร

ภาค ๒ บทเรื่องเฉลิมคุณ

๘ บทเฉลิมพระเกียรติ

ฝรั่งำเท้า

๑๖
๑ ข้า ขอ อภิจาท บาทบงต์

พระผู้ดำรง

สยาม รัฐมณฑล

๑ พระสถิต ในจิตต์ ประชาชน

ทั่ว ทุก แห่ง หน

ทุก เทศ ที่มี ชาวไทย

๑ ยาม เด็ดจ ดู่ต่างแดนไกล

จึง จัว เหว่ ใจ

ดุด ที่ จะ พร้อง พรรณพา

๑ อยู่ดูช นฤภัย พาด

เพราะ พระกรุณา

ชคฺณ ชคฺม ภัยพาด

๑ ทรงพระเมตตาประชานาด

พระ ทรง บงการ

ประ โยชน แก่ ราชนานี้

๑ อมุดำสนัดัง งาม ความดี

ให้ บังเกิด มี

ในจิตต์ แห่ง ประชากร

๑ บำรุง ทรงมหานคร

ให้ดูช สไมตร

ประหนึ่ง ประทับ รัชกาลย์

๑ ใคร กอบ ชอบด้วย ราชการ

บำเหน็จ บำนาญ

ด้วย ดาภ แดะ ยศ งาม ครัน

๑ ใคร ผิด คิด อุ่น หุนหัน

ต้อง รับ ราชทัณฑ์

เห็น ตาม ก้าหนด กฎ ตรา

เข็ญ เย็นคำ กราไป ตาม วิสัย เริงเช่น ผู้ เปน นาย เขา จะ เห็น แก่
 หน้า คำชื่อ จะ นับถือ พงศ์ พันธุ์ นน ออย่า ทมวย โทษ จะ ต้อง เหนื่อย
 ยาก ดำบาก กาย โทษ จะ อาย ท้อ ทัง โดถา เพราะ ฉะนั้น ชวน กัณ
 ต์ความ ักกคิ จงรัก ร่วมชาติ สำนมา ยอม คายไม่ เด็ยตาย ชีวา เพื่อ
 รักษา อิศระ ศณะไทย สมนาน สำนคคให้ คอยู่ จะ สู้ ศัก ศัตรุ ทง ทถาย
 ได้ ควร คิค จำนง จงใจ เป็นไทย จน สัน คิน พ้า ๆ

๑๑ บทถวายพระพร

(บทนี้ ภาย หตง ไปรดให้ ใช้ เป็น บท ร้อง ของ เตือน้ำ ค้วย ร้อง

เพลง นางนาค)

พัตษา

๑๖ ๑ ข้า ขอ กถาว คำ ทำนุด นม พระนเรนทรธูร

มตุง พิภพ ภูมิ สยาม

๑ ทุกเทศ เขตต์ ค่าง รวดคาม บรรภา พระนาม

นิยม พระยศ ภูวนัย

๑ ชื่นจิตต์ ทุก คน คนไทย ค่าง ร้อง ช่วยชัย

ถวาย พระพร มงคล

๑ ขอ จง จำเวญ พระชน นาย ยัง ผต

มิ่งเกิด แก่ ชาติ สำนมา

๑ บำน เมือง เรือง รุ่ง ภาชา สมน แก่ เวลา

ทัน เตียม หื้อน หมิ่นชคิน

- ๑ เป็น ดุข ดุคน ทวดคนแดน
อิน แดน เกษม เปรมปรีดิ์ เทียบ เทียม เมือง แมน
- ๑ นานา ประเทศ มอถ มี
อย่า ฤษยา อารรม จำเวญไมตรี
- ๑ อวิราช ราแรง แข็งขัน
จง อย่า ส้มพอง ปองหมาย แม่ คค คบ กัน
- ๑ แม่ หวง ตง จิตต ทาราย
มตาย ค้วย พระบารมี ยับ ยิบ ดิบหาย
- ๑ ใคร มา ทำ ทาย ราวี่
แก มน ผู้ ผด คค พาด ขอชย์ อย่า มี
- ๑ ขอ พระเกียรติยศ ภูบาด
ประคอง ดวง สุริยัน จง แม่ ไทศาด
- ๑ ขอ พระเสวย สุข ทุกวัน
ภิญโญ อยู่ชอ อวสาน ฯ ผุด ผอง ผิวพรรณ

๑๑ บทชวนรักชาติ

พัตษา ๑ เราเกิดมา แดง ชาติ หนึ่ง ควร คำนึง ถึง ชาติ สำนมา
 ไม่ควร ให้ เสีย ท่ เกิด มา ใน หมู่ ประชาชาจไทย แม ใคร ตง จิตต
 รักคว จะ ม้วนอน หนึ่ง อยู่ไหน ควร จะ ร้อน อกร ร้อนใจ เพื่อให้
 พรัง พร้อม ทวดคน ชาติ ไคไร รัก ส้มค สมนาน จะ ทำการ ตั้ง ไคก็ไร ผด
 แม ชาติ ย่อย ยิบ อับจน บุคคล จะ สุข อยู่ อย่างไร ฯ

สร้อยเพลง ๑ ไครมา เป็นเจ้า เจ้าครอง คง จะ ค้อง บังคับ จับได้
 เคี้ยวเชมู เย็น คำ กราไป ตาม วิสัย เริงเช่น ผู้ เป็น นาย เขา จะ เห็น
 แก่ หน้า คำ ขอ จะ นบถอ พงศ์ พันธุ์ นน อย่า หมายถึง ไหน จะ ค้อง
 เห็นอย ยาก ถ้ามาก กาย ไหน จะ อยา ทัก ทง โดกา ฯ

ฝรั่งห้า ๑ เพราะ ฉะนั้น ชวนกัน สวมภักดี จงรักร่วมชาติต่างนา
 ยอมตายไม่ เดียวตาย ชิดา เพื่อรักษา อิศระ คณะไทย สมนาน ตามักค
 ให้ ค อย จะ สู้ ศัก ศัตรู ทง หตายได้ ควร คิด คำนง จงใจ เป็น
 ไทยจนสิ้น ดินฟ้า ฯ

๑๒ บทอำนวยการ

(บทนี้ภายหลัง ทรง พระกรุณา โปรดเกล้า ฯ ให้เป็น บทร้องของ
 เตือนป่า ต่วย)

บทเทศ ๑ พุทธานุภาพ นำผล เกิด สรรพ มงคล น้อยใหญ่ เทวา
 อารักษ์ ทวไป ขอ ให้ เป็น สุข สวัสดิ์ดี จรรมา นุภาพ นำ ผล เกิด
 สรรพ มงคล เติมคร์ เทพ ช่วย รักษา ปราณี่ ให้ สุข สวัสดิ์ดี ทว กัน
 ตั้งฆานุภาพ นำ ผล เกิด สรรพ มงคล แม่น มั่น เทเวศร์ คุ้ม ครอง
 บ้องกัน สุข สวัสดิ์ดี สันต์ ทวไป ฯ

ภาค ๓ บทร้องขอเงื้อมน้ำ

๑๓ บทพาคู่

คาถานี้เป็นของเดิม ส้มเด็จพระมหาสมณเจ้ากรมพระยาวชิรญาณ
วโรวาทรง แก่แต่ถึง บาท ท้าย พระราชนิพนธ์ แปลเป็นคำฉันท์ พระราช
ทานให้นักเรียนฝ่าย บก สวด ทั้ง ทหารบก ตำรวจภูธร แต่เงื้อมน้ำ

(นำ) พาคู่สหุสสมภินิมิตสาวุชนุต
คุรุเมขลั อุตติโฆรสเสน มารี
ทานาทิชมุมวิธินา ชิตวา มุนินโท
ตนุเตชสา ภวตุ เม ชยสิทฺธิ นิจฺจํ ฯ

๑๔	ปางเมื่อพระองค์ ประมะพุท	ชะวิตุทธะค้ำดดา
	ครัตริฐุอะนุตตะระระณะมา	ชิณ โพิชิตตังก
๑	ขุนมาร สหิตตะพะทว	หุริชาวิชิตตัง
	ชิคริเมชระตะประทัง	คชะเหยม กรมหิมหาญ
๑	แต่รังแต่กัระราวุธประติษฐ	กตะคิต จระอนราญ
	รมพด พหต พยุหปาน	พระสมุทตะหนองมา
๑	หวัง เพื่อ ผลญวระระมุนิน	ทะสฺสิชิณะราชา
	พระปราบ พหต พยุหระมา	ระมะเดื่อง มะดาเยศุพย
๑	ค้วยเตชระองค์ พระทศพด	สฺวิมตะไพบุตย์
	ทานาทิชรระมวิชิต	ชนะน้อม มะ โนคาม

อัน พระองค์ ทรง พระ กรุณา แก่ เหล่าข้า หมาใคร จะ เบื้องใต้ จึง
 แล่น ดุข ตำราญ บานใจ บ่ มีได้ เคียด ร้อน สึก เวดา ขอ มอบ กาย
 ถวายไว้ เป็น นิตย มอม ชีวิต เลือด เนื้อ เพื่อ อาสา กน ภัย มิ ให้
 พ้อง พระบาท ขอ เป็น ข้า ทรงธรรม จน วันตาย ฯ

๑๗ บทร้องสำหรับกรมเสอป่าไม้หลวงรักษาพระองค์

สารถิ ๑ ข้าเจ้า เลอป่า กรม มา หลวง ทด ทง บวง เซอไทย ผู้ ใจ
 กต่า ถ้วน จงรัก จกรพรรดิ ขัตติยา ถ้วน ชาติ ถิ่นนา ของ ชาวไทย
 ถึง ยาม รุก เรา จะ บุก เจ้า คอ กร ถึง ไค ขวาง ทาง จร ช้าม จน ได้ ถึง
 น่าน น้ำ ก็ ไม่ คร้าม ฉาย ช้ามไป ถึง พบไฟ ก็ จะ กต่า ฝ่า อคคิ ขอม
 สดะ ร่างกาย ฉาย ชีวาต เพื่อ ผลระภัย โทณบาท พระทรงศรี เมาเป็น
 ถูก ผู้ชาย ขอ ตาย ดี ฉาย ชีว ใจ ขอ ให้ ตอธา ฯ

๑๘ บทร้อง สำหรับกรมเสอป่าไม้ใหญ่หลวงรักษาพระองค์

ข้างประธานา ๑ พวก เรานักรบไทย ไม้ใหญ่ หลวง ทด ทง บวง
 รักองค์ พระทรงศรี ขอ รับใช้ ราชันทร บินนิกร ใน การ รอย ราวญ ราวพ
 ปราม ศักรู เหมือน แสงศร สักร ฤทธิ ณาจ คือ ศร อากเนชาติตรี
 อาก ศัก ฐู่ แดะ พายวาศตรี แวง ชะงัด ศัก ธิญู อัก พรหมาตรี ศัก ฐู่
 กรนารายณ์ ถึง ชีวิต จะ ปลิด ออก จาก ร่าง ไม่ ขอ ห่าง เห็น องค์
 พระ ภาสาย จะ ยง ยืน อยู่ กับ บิน ยืน จนตาย ชีพ มะตายไว้ ขอ ให้
 ดัสธา ฯ

ภาค ๔ บทร้องสำหรับ คณะต่าง ๆ

๑๘ บทร้องสำหรับ กรมทหาร มหาดเล็กรักษาพระองค์

ฝ่าฝ่าเท้า ๑ เราทหาร มหาดเล็ก รักษา องค์ ดันเป็นข้าโดยตรง
คือ ทรงศรี สมเด็จพระรามินทร์ บัณฑิตร เกษ โภธ ชิด ภูธรแต่เดิมมา
พระทรงใช้ คราใดไม่ เคยท้อ ขอ ประทาน รับใช้ ได้ทุกท่า ให้สม
ที่ กำเนิด เกิดมา เป็น ชาตไทยใจ กล้า ถูกผู้ชาย พวก เราชาวไทย
ใฝ่ ใจ อยู่ ใน ความ กตัญญู ไม่ รู้หาย ฮาดีเจ้า ของตนจนตัวตาย
ไม่ เดือดตาย ชีวา ครา จำเป็น ถึง ศัตรู เท่าใดไม่ ยอมแพ้ จะ กล้ารบ
เป็นแน่ ไม่ว่า เด่น ถึง ถูกฟัน หักถี่ มาท ขาด กระเด็น อย่า หวังเห็น
เรา ที่ ศัตรูใด ถึง จะ เผ่า เหาแรง แขง ปราบ ปราบ จะ ทั้งความ เป็น
ไทย หา ยอมไม่ จะ เชือด เนื้อ ขาด วัน เป็น ชนไป ไทย ก็ คงเป็นไทย
ประศุ นาม ถึง จะ เผ่า ทรมาน สักปานใด อัน ชาว ไทย ใจ เด็ดไม่
เจ็ด ขาม ถึง จะ ตาย ก็ ประดัยไว้ ชื่องาม บรรพ นาม จน ดัน ดินฟ้า ฯ

๒๐ บทร้องสำหรับ นักเรียน มหาดเล็กหลวง

สิงห์โตเล่นหาง ๑ เรา นักเรียน มหาดเล็ก เด็ก ใน หาดวง ท้อง ท้องปวง
ภักดี จะมี ไหน กตัญญู ผู้ จิตต์ คิด ดวงใจ จน เติบใหญ่ ไม่ จาง
ไม่ บางเบา ผู้ใด ดิม พระคุณ กรุณา พวก เราไม่ คบ คำ ดู หน้า เหว
คน เช่นนั้น เป็น สัตว์ จะ กัด เรา ถ้า ชน เข้า โภธ มั่น อันตราย อัน
พวก เรา รักเจ้า ชีวิต มั่น ยอม สละ ชีวิต ทุน ถวาย รักษาชาติ ดำรง
กว่า จะ ตาย เป็น ผู้ชาย ชาตไทยไม่ ดิม เอย ฯ

๒๑ บทร้อง สำหรับ นักเรียนราชวิทยาลัย

ชั้นพลับพลา ๑ ข้าเจิว เหน่า นักเรียน ทัง น้อยใหญ่ ราชวิทยาลัย
 ข้าใน หดวง กตัญญู ผั่ง จิตศ คิต แด ดวง ภักดี หน่วง เหนียวใจไม่
 จิต งาม แม่ ผู้ ได้ ต้ม พระคุณ กรุณา ไม่ คบค้า คน เช่น น ต คน ค่าง
 ไม่ ขอ รจน เข้า โถด ให้ รวงม ทาง ขอ แต้ ร้าง เว็ด พัน จาก คน พาด
 ขอ ดนอง มาท บงตุ้ องค์ พระราม ผู้ ผดุง กรุง ดยาม อินไฟศาล ถวาย
 ชีวิตไว้รับใช้ งาน เป็นข้า เมอง บทมาตย์ จนวันตาย ๗

TU 166590

15/06/2564

ไทยคดีศึกษา

ภาค ๕ บทวิธังสุภาสิต

๒๒ ว่าด้วยกำลังของบ้านเมือง

ธานี ๑ ชั้น นารี เรา นิยม ชม โฉม ขวณ ประ โดม เต้า เต๋ห์ เสน่หา
บุรุษ งาม ก่าตัง วังชา เป็น ที่ หน้า นิยม งาม งอน อัน ดีมา มณฑล
คน สะพรัง จะ เป็น ที่ ยืน ยิง ต่ โม่ตม เพราะ ก่าตัง โยชา พธากร ก่าจร
ฤทธิ์ เตื่อ ง ภาชชัย ทญิง ประคัม กายา ค้ำย อภภรณ์ อตงกรณ
เรือ งรอง ผ่องใส กองทัพ ประคัม กอุงไกร วิโต เต็ด กจ่า แก้ว มณ
ควร จะ นิยม ชม ทหาร ปราบ พาด ให้ เรา เกษมศรี อยู่ดูช ทุก ทิจา
ราตรี เพราะ มี ทวยหาญ ชาญ ณรงค์ ปวง คน ทูจวิต คิต พาด ระราญ
ไม่ ได้ ตัง ประสงค์ แม้ ไกร เข็ม จิต คัด คัด ทนง จะ ต่ อตุ้ ก คอง ได้ เห็น กัน
ชาว เรา ไม่ ยอม ง่าย ๆ จะ ดูตาย ต่ กจ่า เป็น แหม่น มั่น เต็มใจ ยอม
ต่ ตระ ชีวัน ฉับ พัด เป็น พัด ราชา อย่า ให้ ว่า เกิด มา เสีย ชาติ อย่า
ให้ ว่า เรา อดาต เป็น ชาติ ช้า ให้ ว่า เป็น ทหาร ชาญ คักดา ให้ ว่า
กล้า ตม เป็น ดูก ผู้ชาย ๆ

๒๓ ว่าด้วยสามัคคี

แถมอญ ๑ ชั้น บุคคล ไต ๆ ถึง ใหญ่ หลวง เก่ง กว่า คน ทั้ง ปวง
ทุก แห่ง หน มี ต่ ตี่ บัญญา รักษา คน กระหน ยัง ไม่ พ้น อันตราย
ราชดี หัด เดียว เดียว กต่างบ่า ถูก หมู่ หมาย กัด บัน จน ฉิบหาย เพราะ
หมา มาก ปาก ช่วย กัน กัด ตวย อาจ ทำตาย ราชดี หัด ม่ ฤทธิ์ เพราะ
ฉนวน จึง ควร ขวณ กัน พร้อม ต่าง ปราณ ประนอม น้อม จิตต์ ร่วม

กำลัง ภาษา และ ความคิด ถูก สนิท ประองตอง ผู้ ต่องใจ คณะใดไร
 สามี ศักดิ์ รัต จะ กอบ การใด หมดไม่ ตี ได้ แม้ คณะ ยินยอมพร้อมใจ
 การใด ๆ จะ สัม อารมณ์ จินต์ ถึงแม่ มี ผู้ใด ที่ ใจพาด จะคิดผดายุ
 มีได้ ดัง ฤทธิ กำลัง สามี ศักดิ์ ยิง ครนทร์ ยืน อยู่ ต้น สุก พ้า และ
 ชาติ ๑

๒๔ ว่าด้วยคุณบิดามารดา

ขี้แก้วน้อย ๑ ข้า ขอน้อมเศียร อภิวาทน์ แทบ บาท บิดา คุณแม่หนัก
 ออกจาก มารดา คุณ อ่อนนุ เณรณ บุตร ผู้ภักดี ดัง แต่ ยิงเยาว์ เมา
 บัญญา ไต่ พัง มารดา เณรมศรี บิดร วอนว่า ต่ำ ตี หวัง ให้บุตร
 ตี ส้มใจ คอย ตั้ง ระวาง อันตราย จะ คิด ต่ำบาก กาย นน หาไม่ สู้
 กนอม กนอมเกิดยง เตียงไว้ หวัง ให้ สู้ มี หน้าตา เมื่อ ยามผันแปร
 แช เชื้อน หมัน เคือน แค่ม สอน วอน ว่า ผู้ก หัด คัด แปลง กิริยา
 เสียม สอน วาจา สอนใจ ควร จะ รู้ สัก กตัญญู รู้จัก บุญคุณ ผู้ใหญ่
 ทดแรงแทนคุณ ท่านไซ้ ให้เป็น เยียง กตะเวท แม่ ท่าน พิโรช
 ไกรชชง ควร คำนึง ความผิด ของ เรานี้ แก่ ไซให้กตบ เป็นดี ให้
 เป็น ที่ ต่องใจ ทุก สิ่งอื่น ท่าน จะ ว่า สิ่งใดไม่ ควร เตียง ท่าน บรม
 ต่ำเขียง เป็น แม่ นน รักเรา จึง เฝ้า ภาพรณ ช้าง สิ่งสรรพ ให้
 เรา พัง คุณต้น พัน ยิง กว่า ชน ปวง ยิ่ง กว่า จอม สรวง สุก ขตัง
 ควร คิด ผู้ก จิตต์ ยิน ยิง ควร จะ ตั้ง รักไว้ ไม่ ว่ายเฮย ๑

๒๕ ว่าด้วยคุณครูอาจารย์

สดสม ๑ ดิบนิ้ว ประณมเหนือ เกศ ไหว้ ครู วิเศษ ทั้งน้อยใหญ่
 อุบายหมาย อาจารย์ จำไว้ ที่ ในจิตต์มัน กตัญญู ครู เลข อักษร
 อนุศาสตร์ ครู เพ่ง พิณพาทย์ เพราะ หู ครู โขน ครู ละครคน พ้อน ครู
 ครู หัด ทวงทก กระทบ กระบอง ครู หัด อาวุธ ยุทธยา ครู วิชา เจริง ช่าง
 ทงผอง ครู ต้ม ใจตค คต ปอง ครู ของ ข้าเจ้า ทงปวง ท่าน ดู
 อดสำหือ อนุศาสตร์ ให้เรา นตาค ดอ้ง ท่าน ปาน ประทับ เด่นดวง
 กรุณา ปานหิงง ชลาตย์ เอ็นดู ดู ดั่งสอน ศิษย์ จะได้ คิด เห็นจเห็นอย
 ก็หาไม่ ศิษย์ ต้ม ความ อิ่มใจ ศิษย์ คราน ท่าน ไว้ ความ สบาย ศิษย์
 ต้ เรียนได้ ดั่ง ประสงค์ ก็ เดริมตั้ง ถรรเสริญ ดงหมาย ศิษย์ ชั่ว นฉ
 คิด สะครก กาย ท่าน ก็ คิด พดอย ฮายไป ด้วยกัน ท่าน ไชรี ให้ ทรัพย์
 อัน ประเสริฐ คือ วิชา ต้ เกิด กว่า ดิน ถรพ ไม่ ควร ต้ม บุญคุณนั้น
 เคารพ อภิวันทน ทุก เมื่อไป ฯ

๒๖ ว่าด้วยคุณเจ้าขุนมูลนาย

คัดน้ำเต้า ๑ ไชยง ช้าง ย่อมมี พญาสาร ครอบครอง บริวาร
 ทงหลาย ผุงโค ชุนโค ก็ เป็น นาย มุ่งหมาย นำ พวกไป หากิน ผุง
 หงษ์มี เหมราชา สักนามมี ชุน บั๊กสิน เทวายังมี ดักรินทร์ เป็น
 บิน เทวน ชนฟ้า เหงา คน จะ คง เป็น คณะ จะ ต่าง คิด เกะกะ ตาม
 ประดำ จะ คง อยู่ ไต่ ตก เวด้า ดูน่า จะ ยับ อับ จน จำเป็น ต้อง
 มี หัวหน้า กะถาร บัญชา ให้ เป็น ผล กองทัพ มริมูรณ์ ผู้คน ไม่
 มี จุมพต จะ ชู้ ใคร เพราะฉะนั้น ควร เรา เคารพ นอบ นบ ตาม ผู้เป็น

ใหญ่ บังคับบัญชาการใด ทำให้ได้เสร็จดัง จำนวน ผู้ใหญ่มี
 ใจกรุณา แม้ข้าทำผิดตั้ง ประสงค์ บำเพ็ญแจกให้ตั้งใจจง ทวง
 ให้มั่นคงจงรัก แม้ใครทำผิดพลาดพลั้ง ท่านก็ยังไม่ตงโทษหนัก
 อดดำห์เป็น ห่วง ท่วงทัก ชี้ โทษให้ประจักษ์แจ้งใจ จำเป็นต้องตง
 อาญา ไซ้ว่าโกรธเคืองก็หาไม่ ท่านต้องมั่นคง ตรงไว้ รักษา
 วินัยให้เที่ยงธรรม ควรเราผู้ เป็นผู้ น้อย คอย ปฏิบัติ ตาม ทุก ตั้ง
 ธรรม์ คง จะ เจริญสุข ทุกวัน เกษมสันต์ ร่มเย็น เป็น นิตย์ ๆ

๒๗ ว่าด้วยคุณมิตร

พระบาท ๑ ผู้ใด เป็นผู้ มิตร จิตคิด คดของกัน หรรษา มี
 ความ ยินดี ปราศ ยิ่ง กว่า มี เงิน ทอง แม่มั่ง ใด ก็ ของ ขัด
 มิตร ช่วย ก่าจืด ที่ ขัด ของ ช่วย ทำให้ สัม อารมณ์ ปอง กิจ การ
 ทงมอง ช่วย คิด เต็มใจ ปฤกษา หรือ ไม่ ถ้อ เกิน ก่า ค่ำผิด ตั้ง ค
 อด โกรธ โทษ นิตย์ ผู้ จิต มิตร ไว้ ด้วยไมตรี ตั้ง ใด ควร หย่อน
 ผ่อน ตาม ผ่อนให้ ทุก ยาม ถึง ท แม่ เห็น สิ่งไร ไม่ ดี ช่วย ข ของ
 ธรรม นำ ทาง การ ใด จะ ได้ เกิด ผล ไม่ คิด ถึง ตน กัด ขวาง เป็น
 ที่ เชื่อใจ ได้ วาง มิได้ อ่าพราง ตั้ง ใด ยาม คี่ ธรรม เจริญ เย็นยอ แต่
 จะ สอดพดอ ก็ หาไม่ ก็ควร ค่ำหนีดี ไป มิ ให้ มิตร ไซ้ไร เพดียง พด่า
 ไม่ เป็น เพื่อน ก็น ด้น ผลาญ ยาม จนไม่ พาด ช่วย กระทบ หน้า จง จ้อง
 มองดู ชู ค่ำ อุปถัมภ์ ทำ ชอบ คอบ แทน หา มิตร เช่นน เหนือ ยาก
 หา ได้ ค่ำยาก ยาก แด่น เขาใจ ได้ อย่า ดู แคน รัก แม่น พนของ รวง
 อูทร อดดำห์ รักษา นำจิตต์ ให้ สนิท ดำมคคี่ สโมสร์ คงจะไม่ มี
 อณาทร ไม่มี เตือด ร่อน ด้ก เวลา ๆ

๒๘ ไหว้พระเป็นเจ้า

ขมตลก ๑ ชัญชยม บังคม บำบวง ดิถี ดั่งจว ศรีแกต้ว นาดว
 วิษณุ ผู้ทรง คักดา งู มา เป็น แทน แตน คี กถัน พ้า กถัน คิน ปัน
 ตำมารก เขา พญาครุฑราช มาชี่ ถือ ดั่งช จกรคทาธรณี ปราบ
 หมู่อสูรี แวง ถาน อัก ข่า บังคม ปรมเสศวรี สติต ผา พิเศษไฟศาล
 ชโคเผือกผู้ ตู ครอบการ เจือก เป็น ดั่งวาดยั เทพไทย ยศ ยง ทรง
 อินทร์ ธญา ตำมตา พระแพรง แสงได้ กำจัด สारพัด โพยภัย พิษนะ
 จัญไร กถาย คี อัก ทัง บังคม ไชยะไชย เทพไทย พรหมเมศวรี เรืองศรี
 ขุนห่าน กาญจนา ผ่องพี พระเอา มาชี่ แตน สบาย สัพทศร แด เตง
 เฟ่ง พิศ ดี ทิศ สอด ด้อง มอง หมายถึง ปก บ้อง ปวงภัย อันตราย
 มิให้ กถ่า กถาย โลกา ขอ พระ เป็น เจ้า ทังตาม พัง ความ ดุนทร
 วอน ว่า ขอ จงทรง พระกรุณา คุ่มเกรง รักษา ทอไป ๑

๒๘ ไหว้เทวดา

ดวงพระธาตุ ๑ ยอดกร ประนม เหนือเกศ ไหว้ ไทย เทเวศร์ น้อยใหญ่
 ไน พ้า อากาศ เกวียง ไกร ทัง ไน พิภพ ภูมิคน องค์ เพ็ชร ปาณินมีเดช
 พัน เนตร สอด ด้อง เวหน ถือแกว แวดตา คารน พาหน คชเชราจัน
 อัก องค์ โดกมาต ทงดี ผู้มี ฤทธิแรง แข็งขัน ทัง ดี ยศ ยง ทรง ธรรม
 พร้อมกัน จงคุ่ม โพยภัย จตรัฐจอมภูต พรายบ้า นังทศบุรพาผ่องใส
 วิรุพหกผู้ จอม เทพไทย ไน ทิศ ทักษิณ อารักษ์ มั่นคง คง ข้าง
 ประจิม ทิศ THDC ดั่งสติต จอมงู วิรุบบักษ กเวรราชา พระยายักษ์ พัททษ 15/06/2564

